

Sahibi ve umumî Neşriyat Müdürü
hakki tarık us
Basıncı 107
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

11
İKİNCİTEŞİRİN 1941
S A L I
Numara: 789 Sene: 3
Tel: 23472 Posta kutusu: 214

Stalin'in nutku Almanyada ne tesir yaptı?

Londra, 11 (A.A.) — Tas ajansının Cenevredeki muhabirinden gelen bir telgrafta bildirildiğine göre, Cenevre'de gelen haberler, Stalin tarafından verilen nutuk Almanya'da büyük bir tesir husule getirmiş olduğunu kaydetmektedir. Muhteviyatı Alman milletinden itina ile saklanmıştır ve fakat siyasi mahfillerle basın mahfillerinin ilahatını üzerinde toplamıştır.

Moskova'da su cihete dikkat edildi ki, son zamanlarda ve bilhassa Stalin'in nutkundan sonra Alman gazeteleri, "doğudaki harbin gösterdiği zorluklardan", ve "Moskova yakınlarında kar ve yağmurun başladığını", bahseden birçok yazılar neşretmektedirler.

Alman basını, Avrupa kıtasında ilk bir cephenin ihdası imkânları arasında endişe izhar etmektedir. Hitlerci hükümet mahfillerinde bu süren sıkıntı, Göbels tarafından izah ve negredilmek üzere bulundukları bir makalenin hülâsalarında gözetilmektedir. Bu hülâsalar, Stalin'in nutkundan sonra Dienst Aus Deutschland, bülteninde negredilmiştir.

Göbels ezcümle şöyle demektedir: "Hadise cere cepheden bakmak zorundayız. Artık hiçbir şey yapamayız. Bu hercümerç içinde bulunurum arasında bir seçim yapmak mecburiyetindeyiz."

Alman halkı, gazetelerin doğu cephesinde mücadelenin zorluklarından bahsetmek suretile yaptıkları bu türlü işgüçlüğüne hükümet mahfillerinde propaganda makinesinde hüküm süren şaşkınlığa bir işaret addedilmektedir.

Amerikanın Moskova elçisi Vashingtona dönüyor
Vashington 11 (A.A.) — D.N.B. Hariciye nazırı Kordel Hal Amerikanın Sovyetler birliğindeki büyük elçisi Steinhardt'ın Amerika'ya dönüşünü teyit etmiştir.

Hal, Steinhardt'ın kendisiyle istişarede bulunmak üzere çağrıldığını söylemiş de yerine Ruzvelt'in tatil etmekte olduğu yeni ekonomi sisteminin taraftarı daha salâhiyetli bir mahalliyetin tayin edilip edilmeyeceğini sormuştur.

LONDRADA YENİ BİR CAMİ

Londrada bulunan müslümanlar için yeni bir cami açılmıştır. Açılış merasimi Mısırın Londra sefiri tarafından yapılmıştır. Yukarıda bu merasimin bir sahnesi görülmektedir.

Atatürk'ün İnönü- ye verdiği rey

Yazan: ASIM US

Üç yıl evvel bugün İsmet İnönü'nün Büyük Millet Meclisinde bütün azanın ittifakiyle Cumhuriyeti intihap edilişi cumhuriyet ilânında Atatürk'ün devlet reisi seçilmesini hatırlatıyor.

Şu itibarla ki Türkiye'de ilk defa yapılan bu cumhurresliğin intihabında Büyük Millet Meclisi reisi olan Gazi Mustafa Kemal de biz zat hazır bulunmuş, o da bu intihapta kendi reyini kullanmıştı. Ve reyler tasnif edildiği zaman bir tek istisna ile külli ekseriyetin Atatürk üzerinde toplandığı, istisna teskil eden vaziyette Atatürk'e ait olduğu anlaşılan tek reyin İsmet İnönü'ne verildiği görülmüştü.

Bu küçük hâdise biraz tahlil edilirse Atatürk'ün daha sağlığında kendi halefini intihap etmiş olduğu manasından da alınabilir ve hiç şüphe yoktur ki Atatürk sağ olup da üç yıl evvel yapılan cumhurresliğin intihabına iştirak etmiş olsaydı gene kendi reyini İsmet İnönü'ne verirdi.

Türkiye Cumhuriyeti Atatürk'ün yakınında bulunan arkadaşları çok defa onun lisanından şu sözleri işitmişlerdir: "İsmet hükümet basında bulundukça ben rahat ederim: her iste onun en doğru kararı vereceğini bilirim... Onun ağızından çok defa isitilmiş bu söz kendisinden sonra İsmet İnönü'nün Cumhuriyeti intihap edilmesi ile ruhunun da sâd olduğunu gösterir."

MUSOLİNİ BİR NUTUK SÖYLEYİ

Cenubi İtalya halkının mukavemetinden bahseden başvekil

"Zafer bizim olacaktır," diyor

Roma, 11 (A.A.) — Musolini dün Napolide parti reisinin ve parti siyasi seferlerinin vermiş olduğu bir kabul resminde şu beyanatta bulunmuştur:

"Harp hareketine bilhassa maruz kalan cenubi İtalya halkının sükûnet ve disiplini muhafaza edeceğine ve düşman hayal sukutuna uğratacağına daima kaniydim. Bugünkü fedakarlıkların mükâfatı zafer olacaktır. Bu zafer Akdenizin kraliçesi olan Napoli milletini ve onun endülüti gayre tını çok yükseltecektir."

Çörçilin nutkunu inceliyen ingiliz basını

Başlıca
bir nokta
üzerinde
duruyor:
Almanyanın yeni
barış teklifini
reddetmek

Londra, 11 (A.A.) — Matbuat Çörçilin Japonya'ya ihtarını, İngiliz hava kuvvetlerinin hiç olmazsa Alman hava kuvvetleri ayarında olduğu hakkındaki sözlerini ve nazi Almanya'dan gelecek olan her türlü suhûta, ruhuza karşı gösterdiği uzlaşmazlığı, tebarüz ettirmektedir.

"Deyli Telgraf başmakalesinde şöyle yazıyor:

Çörçilin nutkunun başlıca hedeflerinden biri Japon siyasetini idare edenlere bir ihtar da bulunmaktır. Çörçil bunlara İtalyanın girdiği yıkım yoluna sapmaktan kaçınmaları lâzım geldiğini anlatmak istemiştir. Maalesef Japon hükümet erkânının sözleri bunların Amerika ve İngiliz camiasına kavga etmeğe ve nazi intihar kulübüne iltihaka karar verdiklerini gösterecek mahiyettedir.

Deyli Meyl şöyle yazıyor:

Bu açık ve katı nutuk tam zamanında.

Devamı 2 inci sayfada

Günün Manası

Fatih'in heykeli nereye dikilmeli?

Yazan: Bir Muharir

ON iki yıl sonra (1953) İstanbul'un Türklerce zaptı 500 üncü yıldönümünü idrak edeceğiz. Şimdiden büyük Türk İmparatoru Fatih Sultan Mehmet için bir heykel dikilmesine karar verilmiş ve bunun yerini tesbit için bir komisyon ayrılmış. Eğer daha uygun bir teklif ileri sürülmezse heykelin Fatih meydanına dikilmesi için bir karar veya cereyan vardır.

Bu haber dört meseleyi kuşatıyor:

Birincisi, İstanbul fatihine beş yüzüncü yıldönümünde fevkalâde büyük bir tören yapılmasına ve Fatih'in heykelinin dikilmesine lüzum var mıdır?

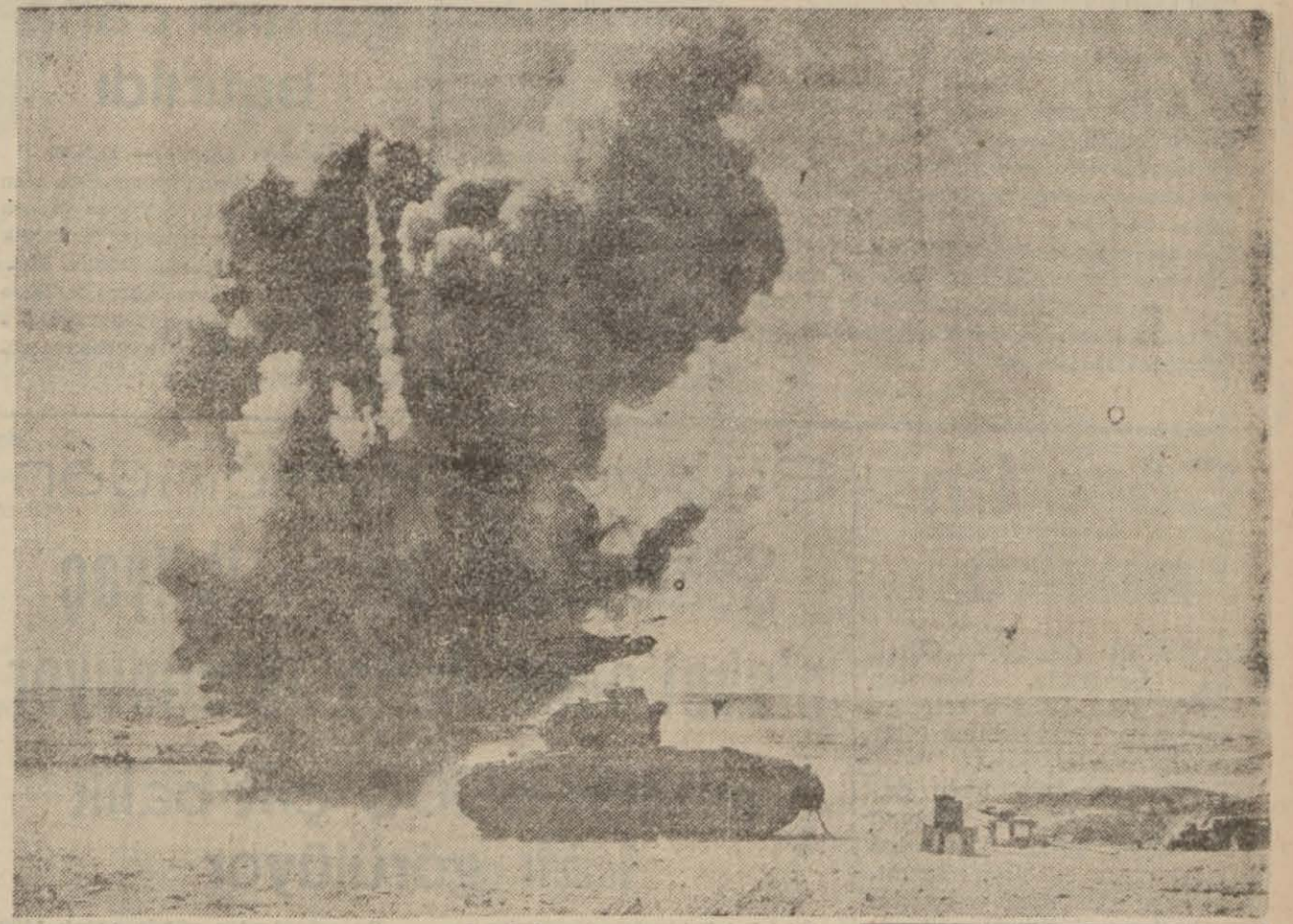
İkincisi, lüzum varsa, bu törene şimdiden hazırlanmak doğru mudur?

Üçüncüsü, bu tören kimler tarafından mürekkep bir komisyon tarafından hazırlanmalı ve heykeli kim yapmalıdır?

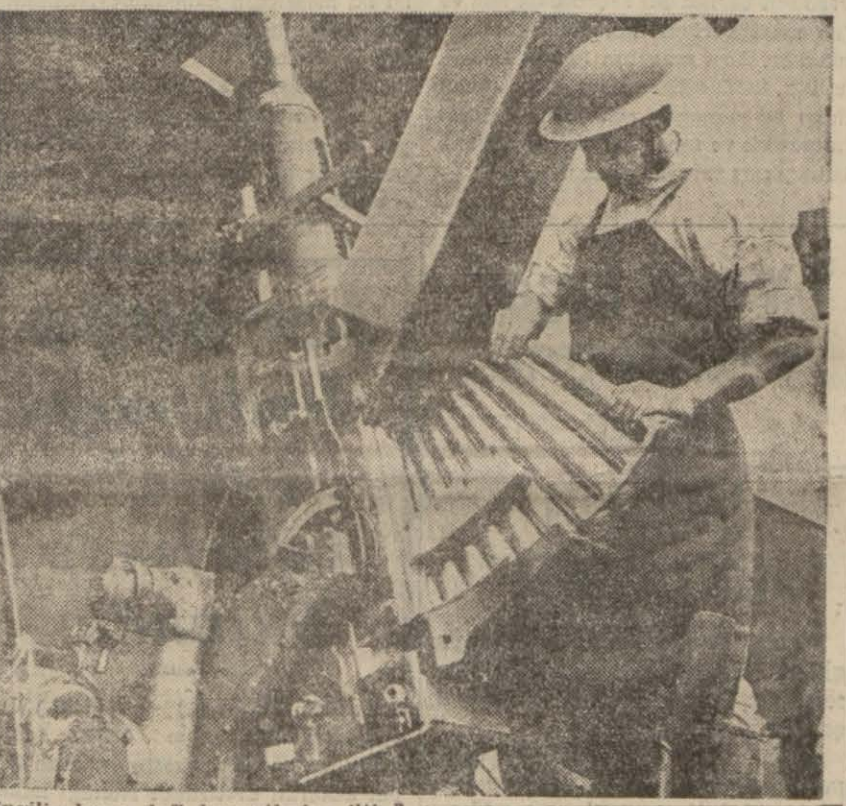
Dördüncüsü, heykel nereye dikilmelidir?

Cevaplarımız:

1. İstanbulun fethi, dünya tarihinin en yüce olayıdır (hâdisesidir). Yeni çağın açan bu büyük Türk zaferinin 500 üncü yıldönü-

Tobrukta İtalyanlar tarafından bırakılan bombalar, Avustralyalı mühendislerin pek işine yarıyor; bunları tank kuyuları açmak suretile kullanıyorlar. Yukarıda bir İtalyan bombasını patlatmak suretile kuyu açıldığını görüyorsunuz. Bu kuyular, İngiliz tanklarını saklamağa yarıyor.

İngiliz hava dafii kuvvetlerine iltihak eden dafii bataryaları, fabrikadan çıktuktan sonra mevzilerine gönderilmeden evvel, sâd bir muayyeneden geçirilmektedir. Yukarıda bu toplardan birine mermi konulduğu görülmektedir.

Polonya ve Çekoslovakya konfederasyonu kuruluyor

Program hazırlandı

Beyanname neşrolundu

Londra, 11 (A.A.) — Polonya ve Çekoslovakya hükümetleri tarafından negredilen müsterek bir beyanname, mede geçen sene teğkilâne karar verilen Polonya - Çekoslovakya konfederasyonu prensiplerinin hazırlanmak üzere bulunduğu bildirilmektedir.

Beyanname şöyle denilmektedir:

Her iki hükümetin mümessillerinden mürekkep olan Polonya - Çekoslovakya koordinasyon komitesi, geçmiştikten sonra bir Polonya - Çekoslovakya konfederasyonu vücude getirmekten ibaret olan çalışmalarını tanzime devam etmek için toplanmıştır.

Bu toplantıda konfederasyonun ihdasına dair II söngrün 1941 tarihindeki iki hükümet tarafından negredilen beyanattan sonra 12 ay içinde yapılan işler gözden geçirilmiştir. Bu işler, konfederasyonun ve siyasi sahada şimdi yapılan sıkı iş birliği prensiplerinin teğkiline inhisar etmiştir.

Geçen yıllarda müttelikler arası konferansında negredilen beyanamede bu prensiplerin tezahürü mahiyetinde idi. Alman neticelere dayanarak komite konfederasyonun prensiplerini teferrütle hazırlamağa karar vermiştir.

Devamı 2 inci sayfada

Finlândiyanın Amerikaya cevabı Hazırlandı

Fakat metni gizli tutuluyor

FINLANDIYANIN

Harbe devam
veya son
vermek
hakkında

Kararı nedir?

Helsinki 11 (A.A.) — Ofi: Finlândiyanın Vashington hükümeti notasına verecek cevabın bugün yarın tevdi edileceği, iyi bir kaynaktan haber verilmektedir.

Parlamento hariciye encümeni, hükümet tarafından alınan cevap layihasını tetkik etmiş ve parlamentonun muhtelif grupları nota mündericâtı hakkında malûmat edinmiştir. Bununla beraber, cevap metnini müzakere etmek üzere meclisin heyeti umumiye halinde toplanması ihtimalinden bahsediliyor.

Nüfuzlu siyasi mahfillerden belirtildiğine göre, Finlândiyanın duruşunda İngiliz notasına verilen cevap tanberi hiçbir değişiklik olmamıştır. Hükümet ve matbuat, son haftalar zarfında şu noktaları müteaddit defalar belirtmiştir.

1 — Finlândiyanın yaptığı harp, bir tedafül harbidir.

2 — Finlândiyanın dünya harbine sürüklenmek istemez.

3 — Finlândiyanın hiçbir devlete karşı hiçbir siyasi taahhüde girmemiştir.

Devamı 2 inci sayfada

42 Yahudi Deniz üstünde dolaşıyor

Rio de Janeiro, 11 (A.A.) — D.N.B. Cabo de Mornos İspanyol vapur ile Avrupa'dan gelen 42 yahudi mülteci, hiçbir cenubi Amerika limanına çıkamamıştır. Vapur Rio de Janeiro'dan hareket edecekken üç defa hareketini tehir etmiştir. Mültecilerin karaya çıkarılabilemesi için Brezilya makamları cereyan eden konuşmalar menfi bir netice verdiğinden bunlar ne Bahia'ya ne de Recife çıkarmayacaklardır. Mültecilerin bir İngiliz müstemsalekesine ihraç edilecekleri sanılmaktadır.

Bir, ki no a:

Lisan güzelliği

Lisanımızın güzelleşmesini bir çoklarımız sadece lisan temizliğinde ve lisan sadeliğinde arıyor.

Bu nokta halikaten mübimdir. Fakat onun yarabasında hiç ihmal edilmeyecek diğer bir nokta daha vardır: Lisanı yeni "buluşlarla süslemek".

Mesela, türkçemize kima getirdiğini bilmediğimiz şu tabir: "geniş tebessüm", tabiri, aslında, bütün bir gülümseme ifadesi idi, acaba artık kabak tadı vermedi mi? Şüphesiz ki verdi. Kendini bilen sanatkarların bu eski buluşları istifadelerine bugün için imkân yoktur. Fakat bir çoklarımız bunu ve emsalini kolaylıkla kullanırlar. Bunlar hepki bir ezaneden bir mustahzarı alır gibi ellerini uzatıp bu eskimiş buluşları birer birer alıyor ve hiç de bîrlizintü duymuyorlar.

Lisan sanatçıların buluşları ile süslenir ve inkişaf eder. Kırk yıllık buluşlarla kervana katılmak ve neticede bir şey beldirmek... buna imkân olmadığı kanaatindeyiz!

EN SON DAKİKA

Cörc'in nutku

Londra, 10 (A.A.) — Cörc bugün Londra'da, Mansion House'da, yeni Londra belediye meclisinin öğle ziyafetinde bir nutuk söylemiştir.

Hitlerin başladığı harp, demistir. şimdi Avrupa kıtasını sardı, şimal doğu Afrika'ya girdi, Asyanın en büyük kısmını da içine alabileceği vaziyettedir. Bu harp, belki de pek yakında dünyanın geri kalan dörtte birine de yayılabilir.

Dünya, Fransız rehinelere katliamı karşısında derin heyecana düştü. Katmerli canî nazi gulyabanisi Hitler dahi, höhnarlıklarını doğurduğu dünya infalinin genişliği ve heyecanı karşısında korktu. Hitler rehinelere öldürmek programına devam edemedi.

Birleşik devletler donanmasının büyük bir kısmı şimdi müşterek hasma karşı hareket halinde.

Akdenizde, bizim kendi iase kafilelerimizin bu denizden geçişi İtalyan donanmasının maneviyatının kırılması, bütün bunlar bizim hâlâ bu denizde hakim kim olduğumuzu gösteriyor.

Lüzumu takdirinde Hint okyanusuna Pasifiğe büyük deniz kuvvetleri gönderecek kadar kendimizi kuvvetli hissediyoruz.

Bugün Alman hava kuvvetlerine vüs'at ve adetçe en aşağı misavi hava kuvvetlerine malik bulunuyoruz.

Kaliteden bahis dahi etmiyoruz. Pasifikte sulhun idamesi için Birleşik devletlerce sarfedilen gâyetlerin muvaffak olup olamayacağını bilmiyoruz. Fakat, eğer bu gayretler muvaffak olmazsa, bu vesile ile söylüyorum ve bunu söylemeyi kendime bir vazife biliyorum ki, Birleşik Devletler Japonya ile bir harbe girerse, İngilterenin harp ilanı bir saat bile gecikmeyecek tir.

Pasifikte, nüfusları insan ırkının hemen hemen dörtte üçüne muadil devletlerle karşı karşıya bulunabilecek bir dünya mücadelesine tamamilen lüzumsuz yere girmeği, Japon milletini için neticesi çok şüpheli bir macera olacak gibidir.

Eğer modern harbin temeli celikce, yıllık celik istihsalı yedi milyon ton kadar olan Japonya için, Britanya imparatorluğu istihsalını hesaba dahi katmadan, yıllık celik istihsalı seksen milyon ton olan Birleşik Devletlerle fiilen mücadele açmak her halde tehlikeli olacaktır.

Pasifikte sulhun, hâkim Japon devlet adamlarının malûm arzuları gibi, muhafaza edileceğini hararetle ümit ediyoruz. Fakat Uzak Şark'taki Britanya menfaatlerini ve bugün bahis mevzu olan müsterek davayı müdafaa için bütün hazırlıklar yapılmıştır ve yapılmaktadır.

Bir çok mahfillerde bize söylendiğine göre, pek yakında Berlin'den "sulh taarruzu", denilen bir hareket beklemeliyiz. Bunun bütün işaret ve emareleri şimdiden bitaraf memleketlerde belirmektedir. Ve bütün bu işaretler bu istikameti göstermektedir.

Bunların hepsi diyor ki, dünya yayı cohenem haline sokan suçu insanları, fanî bir zaferle ve hakstaz kazanılmış ganimetlerle mukadderatın üzerlerine kapayan ağırdan kurtulmağı ümit ediyorlar.

Sunu açık ve mutlak olarak bildirmek isterim ki, ister müzaheret görelim, ister tek başımıza olalım, yol istediği kadar

Buz ve fiçı darlığından Şehrimizde balık ihtiyacı nisbetinden fazla tutulmuyor

Günde 5000 çift balık kâfi görülüyor

İstanbul balıkçıları Balıkçılar cemiyetinin teklifi üzerine ittifakla şehir ihtiyacından fazla torik avlamaya karar vermişlerdir. Bu kararı verdiren başlıca iki sebep hâlâ buz ve fiçı meselelerinin halledilmiş olmasıdır. Zira mazotun idareli kullanıldığı, balık ağlarının pahalıya malolmuş ve zamanda çok balık tutup buzuzluk ve fiçisizlikten satamamak balıkçıları zarara sokmaktadır.

Bu sebeplerden günde ancak 5000 çift Torik tutulmaktadır. Buz ve fiçı meseleleri halledildiği takdirde bu miktar 50-60 bine çıkarılacaktır. Şimdilik bu iki meselelerin halledilmeyişi balıkçıların hergün 50000 lira kaybettirdiği söylenmektedir.

Balık mevsiminin bu ilk iki ayı tam istifade edilemezken geçmiştir. Vaziyet bu şekilde devam ettiği takdirde balıkçılar bu mevsim çok zarar etmiş olacaklardır.

Yeni iase teşkilâtına dair VALİNİN BEYANATI

Gegen hafta içinde Ankara'ya giden İstanbul vali ve belediye reisi Dr. Lütfi Kırdar, bu sabah şehrimize dönmüştür.

Vali ve belediye reisi, Haydarpaşa garında idareli Orfiye komutan vekili general Ziya Yazgan, vali muavini, vilâyet belediye erkânı tarafından karşılanmıştır. Vali ve yanındaki zevat, vapurla köprüye geçmişlerdir.

Bu sabah, kendisini karşılayan bir muharririmize vali ve belediye reisi Lütfi Kırdar, seyahati hakkında şu malûmatı vermiştir:

"Biliyorsunuz ki bu defa Ankara'ya gidişim, İstanbul iase teşkilâtının tanzimi mevzuu etrafında hükümetle temas içindi. İstanbul iase müdürlüğünün lâgvinâ karar verilmiştir. Bu hususta hazırlanan proje, heyeti ve kileye arz edilmiştir. Bir iki güne kadar tatbik mevkiine girmesi beklenmektedir. İstanbul iase müdürlüğü, bu proje ile, lâgvedilerek yerine bir (iase muntaka müdürlüğü) kurulmaktadır. Yeni müdürlük kim olacağı henüz belli değildir. Yeni muntaka iase müdürlüğü, tatbikatta kolaylıklar temin maksadıyla başlıca murakabe bürosu, tetkik bürosu, iase bürosu namıyla üç büroya ayrılacaktır.

İstanbul murakabe komisyonunun lâgvedileceği doğru değildir. Yalnız komisyonun çalışmasına yeni bir şekil verilecektir.

uzun ve vazife istediği kadar çekin olsun. Britanya milleti ve milletin başında Britanya hükümeti, büyük dominyonlar hükümetiyle sıkı birlik halinde hareket ederek, hiç bir zaman Hitlerle veyahut Almanyada nazi rejimini temsil eden her hangi bir parti ile müzakerelemeyacaktır.

Cörc'in nutkunda Çinden de bahsetmiş ve demistir ki:

Eğer bütün Çin ırkının istilâya karşı ve istismara karşı asil mukavemeti Çin milletinin bütün ocaklarının kurtuluşu ile neticelenmezse, bu, dünya medeniyeti için en büyük ehemmiyette bir felâket olacaktır. Bu, kalblerimizin ta derinliğinden gelen bir histir.

Japonya Hindiciniye ittifak teklifinde bulundu

Londra, 11 (A.A.) — (B.B.C.) Japonya'nın Hindiciniye ittifak teklifi ettiği ve bu mektekte bulunan 500 bin askerini arttırmak istediği haber verilmiştir. Siyaman merkezi olan Bangkok'daki resmi sözcü Siyamlılara harbe hazır olmalarını bildirmiş, tir. Sözcü demistir ki: "Siyam bu sene veya gelecek sene muharebeye girecektir. Bitarafığımızı müdafaa etmek için silâhlınamız."

HINDICİNİYE TOPLANAN ASKERLER

Quking 11 (A.A.) — Çin hükümeti sözcüsü dün bir hitabede bulunmuş ve Japonların Hindicinde 120.000 asker topladıklarını, yakında Birman yolunu kesmek için Yunan üzerine yürüyeceklerini bildirmiştir.

BİR AMERIKAN AMİRALININ HITABESİ

Londra, 11 (A.A.) — Dün gece Vaşingtonda amiral Yardell bir hitabede bulunmuş ve ezeltme demistir ki: — Bana kalırsa Japonya ile Birleşik Amerika arasındaki harbe mani olamaz, İngiltere ve Birleşik Amerika Japonya ile şimdi hesap görseler daha iyi olur."

Japonya Amerika ile uzlaşmakta fayda görmüyor

Tokyo, 11 (A.A.) — Japon gazetelerinin en emektarı Tokutomi, söylediği bir nutukta Japonya'nın ta kıl edeceği yegâne yolun mahver devletleriyle beraber yürümekte olduğunu, dünyadaki karışıklıktan dolayı, birleşik Amerika ile müzakereye girişmenin tamamen faydasız olduğunu söylemiştir.

Malpede bir kadın ölüm tehlikesi geçirdi

Bugün Malpede oturan İsmail kıızı 25 yaşında Fahriye isminde bir kız, ilaç yerine yanlışlıkla tentürdiyot içmiş ve tedavi edilmek için, Haydarpaşa nümune hastanesine kaldırılmıştır.

İngiltere hesabına çalışan

Bir Amerikan gemisi daha batırıldı

Newyork, 11 (A.A.) — D.N.B. İngiltere hesabına çalışmakta olan 5283 tonluluk Evros Yunan vapurunu Atlantikte batırdığı denizcilik mahfillerinden bildirilmektedir. Maruskus Pateras Yunan gilepi de Terre Neuve sahili açıklarında karaya oturmuştur. Bu vapura kaybolmuş gözüyle bakmak gerekir.

Alman tebliği

Berlin, 11 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Kırım'da, Alman ve Rumun kitaları Sivastopola ve Kerçe doğru ilerli hareketlerine devam ediyorlar. Bu iki liman, hava kuvvetleri tarafından bombalanmış ve iyi neticeler alınmıştır.

Moskova bölgesinde, Alman hücumları, düşmana ağır silâhlar ve tekerlekli vesait bakımından çok fazla zayıyat vermiştir.

Sovyet hükümet merkezinin askeri tesisatı bombardmana tutulmuştur.

Şimdi Karelide Alman ve Finlanda kitaları, arazinin askeri hareket bakımından arızalarına rağmen bir düman tümenin mühim kısımlarını tahrip etmiştir.

Bu arada 700 istihkâmı zorlamışlar 1200 esir almışlar, 4 tank, 30 top, 100 den fazla mîtralyöz ve el bombası tüfeği ve külliyetli miktarda sair harp malzemesi tahrip ve igtinan etmişlerdir. Düşmanın uğradığı kanlı zayıat, alman esirlerin kat kat foykindedir.

İngilterenin cenup doğu sahilı açığında, savaş tayyareleri gündüz, e. hemmiyetlice tonajda üç yük gemisini isabetli bir bombardmana tutmuşlardır. Bu gemiler o kadar mühim hasara uğramıştır ki, batmış olmaları muhtemeldir.

işgal altındaki Fransada Alman kuvvetleri çok azaldı

Londra, 11 (A.A.) — Londra'ya serbest Fransız kuvvetlerine gelen son haberlere göre Fransadaki Alman işgal kuvvetlerinin mevcudu Alman - Rus harbinin başlangıcındanberi mühim miktarda azalmıştır.

Finisterde birçok garnizonlar lâgvedilmiş diğer birçok garnizonların mevcudu da yüzde doksan nispetinde azaltılmıştır.

Todt teşkilâtına mensup birçok işçilere askeri üniforma giydirilerek Fransadan Rusya'ya sevk edilmiştir.

Polonya - Çekoslovakya konfederasyonu

Baştaraf 1 inci sayfa da Polonya ve Çekoslovakya hükümetleri arasında akdedilen itilaf mucibince konfederasyon, Polonya'nın ve Çekoslovakya'nın emniyetle alâkadar bulundukları bölgelerin siyasi ve iktisadi teşkilâtının nüvesini teşkil edecektir. Bu itibarla konfederasyon Avrupa'da yeni demokratik nizamanın zem unsurlarından birini teşkil edecektir.

Amerikada Yeni vergiler ihdas ediliyor

Vaşington, 11 (A.A.) — Ruzvelt demistir ki:

Munzam vergiler kayarak satılma kabiliyetinin büyük bir kısmını çekmek için derhal tedbirler almakla, bu suretle müdafaa malzemesi istihsalımızın en büyük kısmını peşin ödemeliyiz."

Cumhuriyeti, bu mütaaleay, mebuslar meclisi bütçe encümeni reisi Doughton ile mektuplaştığı sırada ıleri sürmüş ve sunları ilâve etmiştir: Vergilerin, çok miktarda kağıt para çıkarmaya nihayet vermesi için, milli gelirin sivil mal mübayaasına tahsis edilen kısmı üzerine konulmaları ve bu malların fiyatını arttırması, yacak mahiyette olmaları lâzımdır.

Bugünkü milli gelirin, büyük bir kısmını vergilerle çekmeğe, iki üç aycaan evvel başlamayacak olursak, çok korkarım ki bu gelirin daha büyük bir kısmı fazla kağıt para çıkarmakla uçup gidecek ve bu artış, fiyatları murakabe etmek veya sair tedbirler almak gibi bütün gayretlere rağmen hafifletilmesi mümkün bir hıza ulaşacaktır.

Cumhuriyeti, şimdiden tedbirler almasını Doughtondan rica etmiştir. Doughton, verdiği cevapta, bu meseleyi pratik ve muassır bir şekilde ele almak için sarfıedilecek mesaiye iştirak arzusunda bulunduğunu söylemiştir.

Macar Naibinin hastalığı Safrakesesi iltihabına çevirdi

Budapeşte, 11 (A.A.) — Naibin şahı vaziyeti hakkında dün akşam negredien raporudur: Umumi sihi vaziyette salâh görülmüşse de safrakesesinde bir iltihap başlamıştır. İltihap tehlikeli değilse de naibi yatakta kalmaya mecbur edecektir.

Libyada İngilizlerin taarruza geçmesi bekleniyor

Newyork, 11 (A.A.) — Afrika harp sahnesinden gelen haberlere bakarak İngilizlerin gölde taarruza geçmeleri bekleniyor. Şimali Afrikadan henüz Londra'ya gelen Amerika müşahidelerinin malûmatı da bunu teyit etmektedir. Akdenizde İtalyan kafilelerinin imhası İngilterenin şimali Afrikadaki mühver kuvvetlerini ayırmağa azmettiğini sarıh surette göstermektedir. Yapılan hava hücumları da Afrikada bir hareketin yakın olduğuna delâlet ediyor.

Almanlar Sivastopolun dış müdafaaasına hücumu başladılar

Londra, 11 (A.A.) — (B.B.C.) Kırım'da şiddetli muharebeler devam ediyor. Almanlar Sivastopolun dış hattına hücum etmeğe başlamışlardır. Bu hücumlar şiddetli bir müdafaa ile karşılaşıyor. Almanların Kerçe hücum etmek için ağır topçu kuvvetleri ve pike bombardman tayyareleri topladıkları anlaşıyor.

Londra, 11 (A.A.) — (B.B.C.) Rusya'da şiddetli muharebeler devam ediyor. Alman son haberler Rusların mevkiilerini tutmak için çok ağır mücadelede bulunmağa mecbur olduklarını gösteriyor. Kar fırtınaları ve çok acı bir soğuk Moskova ve Leningrad muntakalarında Alman taarruzuna set çekiyor. Rusların Moskova'nın şimalinde Volokolamsk ve garbinde Mojaisk muntakalarında şiddetli hücumlarda bulundukları, hattâ bir noktadaki Alman kitalarının muhasara ettikleri söyleniyor.

Almanlar limen ve Lâdoga gölleri arasında hareket etmesinde mühim bir itisak noktası olan Tikvinı aldıklarını iddia ediyorlar. Tikvin Moskova'nın 10 kilometre şarkındadır.

Amerikanın Moskova elçisinin bir mektubu

Londra, 11 (A.A.) — B.B.C.: Amerikanın Moskova büyük elçisi Steinhard, İzvestiya gazetesine gönderdiği bir mektupta diyor ki:

"Demokrasilerin membeaları Hitlerinki ile mukayese edilemez. Neticeden şüphe edilemez. Hitlerle verilecek bir cevap vardır ki, o da şudur: Zafer bizimdir."

Bay, bayanlara müjde

Maruken koltuk takımları, valizler, mektup ve evrak çantaları. Velhasıl her türlü deri ve muşamba eşyalar fennî surette her renkte boyanır

Bayanlara mahsus

MODASI GEÇMİŞ,

RENGİ SOLMUŞ

El çantaları

tamir edilir. Ve elbiselerin renginde moda bir uygun olarak yepyeni yapılır.

Adres: Karaköy Mühane cadde, si Hasanpaşa han, No. 3

MODA BOYAEVİ

Sovyet tebliği

Moskova, 11 (A.A.) — Bu sabahki Sovyet tebliği:

Dün tekml cephelede şiddetli muharebeler cereyan etmiştir. Muharebeler bilhassa Kırım'da ve Tulada pek büyük bir şiddet kesbetmiştir.

Litvinof aynı zamanda hariciye komiser muavini oldu

Moskova, 11 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre, halk komiserleri heyeti, Sovyetler birliğinin Amerika birleşik devletleri büyük elçisi Litvinofu aynı zamanda hariciye komiserliği muaviniğine tayin etmiştir.

Finlandiyanın cevabı

Baştaraf 1 inci sayfa da Nota, Helsinki'de söylendiğine göre, büyük Britanya'ya verilen notadan daha etraflıdır.

Amerika notasının metni, şimdiki kadar nesredilmemiştir ve sadece devletin yüksek ricalinden ibaret malûmat zümrece malûmdur.

Başın tarafından ileri sürülen malûmatlara göre Amerika her şeyden evvel, Rusya'nın haricî olan muvassalat yollarının emniyetinde bulunmasını istediğini açtıkça bildirmiştir. Uslâmi gazetesi bugün bu ciheti beirtekte ve şöyle yazmaktadır:

İngiltere ile Amerikanın, şarki Karelide muhasamatın tatlı hususunda gösterdikleri barışçıl arzu, Murmansk yoluyla yapılan münakaalat idamesinde kendileri için mevcut istifadeden dolaydır.

Artleton Bladett gazetesi de Finlanda'nın sulh arzusunı belirterek diyor ki:

Garp devletlerinin gittide aranan müdahalecilik temayülleri doayus vaziyet bizim için çok güçtür. Başlıca müşkilât, kendi hürriyet arzamlarına garp demokrasilerinin menfaatleri ni birbirine uydurmaktadır.

Cörc'in nutku etrafında

Baştaraf 1 inci sayfa da nında söylendiği. Nutuk hususî bir Japon muahhası Amerika'ya gitmek üzere bulunduğu bir zamana tesadüf etmiştir. Bu itibarla garp devletlerinin kati niyetleri hakkında bütün şüpheleri ortadan kaldırması lâzımdır. İngilizler bu uzak garp meselesinde Amerikanı sevk ve idareyi eline almağa hakkı olduğunu teslim ediyorlar ve müteavizin meydan okumasına müsaade etmeyecektir. Tokyo da Çin'in hürriyeti için yaptığı mücadele hakkında Cörc tarafından söylenen malûmatı anlayacaktır.

Yorkshire Post gazetesi diyor ki: İngiliz ve Amerikan hükümetleri, Çin'in Birmanya yoluna yapılacak tesadüf etmiştir. Bu itibarla garp devletlerinin kati niyetleri hakkında bütün şüpheleri ortadan kaldırması lâzımdır. İngilizler bu uzak garp meselesinde Amerikanı sevk ve idareyi eline almağa hakkı olduğunu teslim ediyorlar ve müteavizin meydan okumasına müsaade etmeyecektir. Tokyo da Çin'in hürriyeti için yaptığı mücadele hakkında Cörc tarafından söylenen malûmatı anlayacaktır.

Bütün Kinslinglerin iştirakinde yapılacak Moskova'da toplanacak olan konferansın müsaade edilebilir miyiz? Bütün Kinslinglerin iştirakinde yapılacak Moskova'da toplanacak olan konferansın müsaade edilebilir miyiz? Bütün Kinslinglerin iştirakinde yapılacak Moskova'da toplanacak olan konferansın müsaade edilebilir miyiz?

ALMANYADAKİ TESİRLERİ Berlin, 11 (A.A.) — Dün Cörc'in tarafından söylenen nutuk, Berlin mahfillerinde "inhatattan, öğününden ve öfkenin infiklâdından mürekkep bir halita, diye tavsif edilmektedir.

Bu mahfillerin mütaaleasına göre İngiliz bagveklili harbe başıyandan kendisi olmadığı iddiasını tekrar etmekte dahi, harbin İngiltere tarafından ilân edilmiş olması keyfiyetini ortadan kaldırmağa muvaffak olamamıştır.

Nutkun, şimdi İngiliz hava ordusunun kuvvet itibarında Alman hava ordusuna müsavi olduğu iddiasını taşıyan kısmına gelince, Berlin askeri mahfilleri, bu takdrde İngilterenin Stalin tarafından vaki olan istismarlara neden dolayı mukabele etmediğini ve Rusya'nın yükünü hafifletemediğini taarruza niçin girişmediğini muvazir veremiyorlar.

Bu mahfillerin ileri sürdükleri malûmat şudur: Harbe girilince, ve bu kadar kuvvetli bir silâha sahip olunca, bu silâhı kullanmak lâzımdır. Silâhı kullanmamak, sahibinin ya harp etmesini bilmediğini, yahut bu silâhı hakikatte mevcut olmadığını isbat eder.

Mahkeme Salonlarında

İlk tokadı kız atmış!?!...

Bu kıızı 500 liralık bilezik, 300 liralık küpe, 250 liralık kürk manto almadan vermem. Yoksa aşkı unut!..

Hayatın gıcıklik yapan Hilmi ben yapacağım bilirim. Hilmi bu sözleri söyler söylemez, durak yerinin kenarında duran Münevver'in önünden yoldan hızla bir otomobil geçmiştir. Münevver korkuyla geri çekilmiş ve dikkat edince otomobilde bulunan adamın Hilminin amcazadesi olduğunu görmüştür. Bunun üzerine Münevver, hiddetle Hilmiye dönmüş ve suratına şiddetli bir tokat vurarak:

— Demek amcazade beni çigne mesini söyledin ha?

Hilmi böyle bir şeyden haberi olmadı. Madem amcazade ve akabinde o da Münevver'e şiddetli bir yumruk indirmiş ve müstakbel kari koca sokak ortasında şiddetli bir kavgaya başlamışlardır.

Etraftan yetişenler kavgacıları gücükle ayırmışlar ve adliyeye teslim etmişlerdir. Dün geç vakit karadükür davacı olarak çıkmış mahkeme sine verilen Münevverle Hilminin muhakemeleri bitirilmiş ve ilk tokadı atan Münevver olduğu sabit görülmüş. Kendisi 25 lira para cezasına mahkûm edilmiştir. Hilmi de genç kıızı döğdükünden, ancak buna kızın tahriki sebebiyle olduğundan 3 lira para cezasına mahkûm edilmiştir.

ADLİYE MUHABİRİ

BİLİYOR MUSUNUZ?

Kristof Kolombun asıl ismi ne?

Meşhur gemici Kristof Kolombun ismini yanlış bellemişlerdir. Tarihçiler kat'i surette tesbit etmişlerdir ki Amerika kıtasının hakiki ismi "Kolomb" yabıt, asıl talaffuziye "Kolombus" değildir.

Bu onun takma adıdır. Yaşadığı zamanın denizcileri arasında şöhrat kazanmak için bu namlı almıştı. Kolomb ismini bilhassa en kuvvetli deniz korsanlarıyla alakası olduğu itibarıyla bırakmak için almıştı. O zamanın meşhur korsanları gemileri ne öyle bir bayrak çekiyorlardı ki, bu bayrakta üzerinde bir güvercin resmi vardı. Adına "Kolombus" deniyordu. Latince "Kolombus" kelimesinden gelir: Güvercin demektir. Denizlerde bu ismi kullanmak adeta teminat parolası gibiydi.

Bununla beraber Kristof Kolombun kendisi bu ismi ne için aldığı şahsen izah etmiş değildir.

Bir deli kızın hatıra defteri

İSKENDER F. SERTELLİ

No. 121

— Siz ne ince ne hassas bir kızınız. Leyla hanım! Bu akşam kalbimin en ince tellerine ilâhi bir muzrapla dokundunuz. Nemin parmaklarınıza sağlarıman telleri üstünde dolandırdığınız emim olan el, başıma kalbim aresinde çok uzun zamanda mesafe bir anda kısalı. Pegnim ve kalbim birbirlerine karıştı. Çünkü ben, kalbime değil, kafasına bağlı. Kalbi ile değil, beyniyle, yakanan bir insandım. Halbuki şimdi...

— Halbuki şimdi kalbimize, hislerimize tabi olduğumuzu anlamış değiliz mi?

— Evet...

— Bir vakitler ben de sizin gibi düşündüm. En ince düşünce, celerimde, asilâne duygularında bile kalbin rolü yoktur sarırdım. Bir çok tecrübelerden sonra bu görüş ve düşüncesimin sakat, yanlış hattâ mânâsız olduğunu anladım. Maafih, bütün bu görüş ve anlayışlarım rağmen, yine kendimi aldatmağa mecburum. Yine kafamla yaşadığuma, her şeyi beynimle gördüğümüne düşündüğümüne inanıyorum. İnanmak istiyorum. Kalbimi bir kelepçe vurmuş gibiyim, hiç de nazari dikkate almıyorum. Onu, sanki bana ait bir ırak. Böyle yapmağa mecbur oluyordum. Çünkü ben, kalbime değil, kafasına bağlı. Kalbi ile değil, beyniyle, yakanan bir insandım. Halbuki şimdi...

— Doktorla güzel güzel konuşuyorduk. Öyle dalmıştık ki, Uzakta bir hastabekeri...

— Doktor bey, hariciye koğuşunda bir hasta senelemedi. Diye bağışlamış olsaydı, daha kıymetli ne kadar konuşacaktık.

— Allah nazardan saklasın!

Doktor Sedat, yemekten sonra biraz istirahat etmemi, ve yarım

Ne diyorlar?

İki büyük arkadaş ve büyük birlik

İnönü'nün varlığı, Atatürk'ün hatırasını yüreklerimizde iki misli canlandırıyor. Biz Atatürk'ü, onun ağzından olduğu kadar his kimseden bu kadar derin, doğru ve açık bir ifadeyle tasvir edilmemiş görüldük. 1938 yılı Sönteşirinin 21 inci günü Ankara'dan bütün Türk milletleriyle beraber dünyamız kalbine karşı Atatürk vafatında olduğu beyanname büyük, ve fahi bir arkadaşlığın eşi görülmemiş derecede samimi ve kavrırsız takdir örneğidir.

Bir öder ardında birlik ve inancım, bütün bir milletin duygularına torçün olarak en vuznulu işaretini gösterdi.

İnönü'nün inancını, Atatürk'ün inancına biridir. "Devletin bânisi ve milletimizin sadık hâdimi; insanlık idealinin açık ve mümtaz siması, eşsiz kahraman Atatürk, ile devletin aynı temel taşlarının satvele kurulduğunda büyük hizmetli geçmiş yükle ihata ve basiret timsali, insanlık ve refah ülküsünün azimli ve necip şahsiyeti, kahraman İnönü arasında sevgi ve saygı farkı gözetmiyoruz.

Bir mebusumuzun pek yerinde olarak ifade ettiği gibi "Kalbimizde Atatürk, başımızda İnönü, Cumhuriyet Türkiyesinin olgun ve ileri bir varlık olarak "Rehber payidar kalması", için bu vezir arkadaşlık kaynağından aldığımız ilhamla daima ateşli, daima uyanık buluncacağız.

— Hilmet Münir (Vakt)

YAZAN: İSKENDER F. SERTELLİ

Aşk, cinnet, ihtiras, heye-

can.. ve nihayet ölüme-

biten bir maceranın romanı

Bobstillerin resmigeçidi - Gizli bir

aşk mabedi! - Baskınlar - Kulüpte

kimler bulundu? - Genç kızların el

üstünde taşıdıkları bir tabut... ilh.

En Son Dakika

SÜTUNLARINDA..

Romanla hakikat arasında

Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

Zira bütün kadınlar birer güle benzerler.

Hoşa gitmediler mi, yapraklarını dökerler.

Güzel bir bahar gününde, genç kızların bulunduğu bir derhanede gül ve kadın mefhumları ile işlenmiş bir şiir kadar güzel ne olabilir?

Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

Kaldığımız yere işaret koyun. gelecekte ders devam edeceğiz. dedi.

Kızlardan ön sırada oturan kaktı kaptı açtı. Öğretmen sekmeli verdi. Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

— Kaldığımız yere işaret koyun. gelecekte ders devam edeceğiz. dedi.

Kızlardan ön sırada oturan kaktı kaptı açtı. Öğretmen sekmeli verdi. Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

— Kaldığımız yere işaret koyun. gelecekte ders devam edeceğiz. dedi.

Kızlardan ön sırada oturan kaktı kaptı açtı. Öğretmen sekmeli verdi. Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

— Kaldığımız yere işaret koyun. gelecekte ders devam edeceğiz. dedi.

Kızlardan ön sırada oturan kaktı kaptı açtı. Öğretmen sekmeli verdi. Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

— Kaldığımız yere işaret koyun. gelecekte ders devam edeceğiz. dedi.

Kızlardan ön sırada oturan kaktı kaptı açtı. Öğretmen sekmeli verdi. Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

— Kaldığımız yere işaret koyun. gelecekte ders devam edeceğiz. dedi.

Kızlardan ön sırada oturan kaktı kaptı açtı. Öğretmen sekmeli verdi. Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

— Kaldığımız yere işaret koyun. gelecekte ders devam edeceğiz. dedi.

Kızlardan ön sırada oturan kaktı kaptı açtı. Öğretmen sekmeli verdi. Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

— Kaldığımız yere işaret koyun. gelecekte ders devam edeceğiz. dedi.

Kızlardan ön sırada oturan kaktı kaptı açtı. Öğretmen sekmeli verdi. Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

— Kaldığımız yere işaret koyun. gelecekte ders devam edeceğiz. dedi.

Kızlardan ön sırada oturan kaktı kaptı açtı. Öğretmen sekmeli verdi. Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

— Kaldığımız yere işaret koyun. gelecekte ders devam edeceğiz. dedi.

Kızlardan ön sırada oturan kaktı kaptı açtı. Öğretmen sekmeli verdi. Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

— Kaldığımız yere işaret koyun. gelecekte ders devam edeceğiz. dedi.

Kızlardan ön sırada oturan kaktı kaptı açtı. Öğretmen sekmeli verdi. Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

— Kaldığımız yere işaret koyun. gelecekte ders devam edeceğiz. dedi.

Kızlardan ön sırada oturan kaktı kaptı açtı. Öğretmen sekmeli verdi. Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

— Kaldığımız yere işaret koyun. gelecekte ders devam edeceğiz. dedi.

Kızlardan ön sırada oturan kaktı kaptı açtı. Öğretmen sekmeli verdi. Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

— Kaldığımız yere işaret koyun. gelecekte ders devam edeceğiz. dedi.

Kızlardan ön sırada oturan kaktı kaptı açtı. Öğretmen sekmeli verdi. Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

— Kaldığımız yere işaret koyun. gelecekte ders devam edeceğiz. dedi.

Kızlardan ön sırada oturan kaktı kaptı açtı. Öğretmen sekmeli verdi. Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

— Kaldığımız yere işaret koyun. gelecekte ders devam edeceğiz. dedi.

Kızlardan ön sırada oturan kaktı kaptı açtı. Öğretmen sekmeli verdi. Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

— Kaldığımız yere işaret koyun. gelecekte ders devam edeceğiz. dedi.

Kızlardan ön sırada oturan kaktı kaptı açtı. Öğretmen sekmeli verdi. Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

— Kaldığımız yere işaret koyun. gelecekte ders devam edeceğiz. dedi.

Kızlardan ön sırada oturan kaktı kaptı açtı. Öğretmen sekmeli verdi. Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

— Kaldığımız yere işaret koyun. gelecekte ders devam edeceğiz. dedi.

Kızlardan ön sırada oturan kaktı kaptı açtı. Öğretmen sekmeli verdi. Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

— Kaldığımız yere işaret koyun. gelecekte ders devam edeceğiz. dedi.

Kızlardan ön sırada oturan kaktı kaptı açtı. Öğretmen sekmeli verdi. Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

— Kaldığımız yere işaret koyun. gelecekte ders devam edeceğiz. dedi.

Kızlardan ön sırada oturan kaktı kaptı açtı. Öğretmen sekmeli verdi. Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

— Kaldığımız yere işaret koyun. gelecekte ders devam edeceğiz. dedi.

Kızlardan ön sırada oturan kaktı kaptı açtı. Öğretmen sekmeli verdi. Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

— Kaldığımız yere işaret koyun. gelecekte ders devam edeceğiz. dedi.

Kızlardan ön sırada oturan kaktı kaptı açtı. Öğretmen sekmeli verdi. Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

— Kaldığımız yere işaret koyun. gelecekte ders devam edeceğiz. dedi.

Kızlardan ön sırada oturan kaktı kaptı açtı. Öğretmen sekmeli verdi. Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

— Kaldığımız yere işaret koyun. gelecekte ders devam edeceğiz. dedi.

Kızlardan ön sırada oturan kaktı kaptı açtı. Öğretmen sekmeli verdi. Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

— Kaldığımız yere işaret koyun. gelecekte ders devam edeceğiz. dedi.

Kızlardan ön sırada oturan kaktı kaptı açtı. Öğretmen sekmeli verdi. Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

— Kaldığımız yere işaret koyun. gelecekte ders devam edeceğiz. dedi.

Kızlardan ön sırada oturan kaktı kaptı açtı. Öğretmen sekmeli verdi. Zil çaldı. Öğretmen kitabı kapattı. Zihinde onun da o iki misra katmıştı.

buldu. Yanında getirdiği örtüyle yere

yayı, üzerine termos şişesini koydu.

Çantasını bir kenara attı ve kitabını

açarak okumağa başladı.

Güneşin tatlı hâşşesi, arasıra his-

sedilen rüzgârın bazan ılık bazan se-

rin nefesi genç kızın dudaklarında

hazdan ileri gelen bir tebessüm uyan

drıyor, gözleri kitaptaki satırlar üze-

rinde süratle gidip geliyor.

Zihinde Şekspirin o iki misra ha-

la süzlenmiş bir iz halinde kalmıştı.

Şimdi okuduğu romandaki kadın er-

kek kahramanlar gözlerinin önünde

hep o gerçeğe içinde tecrübe ediyor.

Bir aralık, dura dura yorulduğu

ayrı vaziyet değiştirmek için, gözle-

rini kitaptan kaldırdı. O zaman, se-

manın derin maviliğine dalarak, bir-

an durdu. Sonra, gözleri daha aşağı

düğüne uzaktaki evleri ile karşılaştı.

Ekseriya, romandaki kahramanlar

dünyasından gözlerini kaldırıp haya-

tın hakiki dekorları ile böyle karşılaştı

tiyordu. O zaman, romandaki kadı-

n ve erkekler oradaki dekor ve ha-

yat hakikatteki kadın ve erkek, dekor

ve hayatla çarpışır, aralarındaki fark

birdenbire gözlerinin önünde canlanır

di.

Şimdi, romanla hakikat arasındaki

bu bir anlık sükut esnasında karşı-

laştı. Bir genç adam belirmişti.

Uzun, ince yapıt bir genç olan bu

adam, Muallâya nezaketle bir selâm

verdi ve:

— Rahatsız ettiğim için affediniz,

dedi. Buradan geçiyordum. Sizi kit-

ba o kadar dalmış gördüm ki, orada-

ki tatlı hayattan ayırmamak için gü-

rültü etmekten çekindim ve ayak ses-

saat sonra da koridorda bir

müddet yorulmadan dolmasını

tenbih etmişti.

Yemeği yer yemez — istirahat

etmem — koridora çıktım.

Bunun sebebi ne?

Bilmiyorum. İçimde bir sevinç

ve bir garip kıskançlık var.

Keşke bahçede onun beyaz saç-

larını okumasaydım.

Gözümün önünden — koridor-

da dolarken — bir hayalet

geçti. Doktor Sedat beyin yege-

ni Feridun galiba bu gece hasta-

hanede kalmış.

Eğer vaktim olursa, Eğer

gözlerim ve hislerim beni aldat-

miyorsa, bu gördüğüm gölge o-

nun ta kendisidir.

lerimi keserek, olduğum yerde kal-

dım.

Muallâ da bu sözleri gülümseyerek

mukabele etti:

— Zarar yok, dedi. Kitaptan esa-

sen yorulduğum için gözlerimi kal-

dırdım.

— Gördüm, bir müddet uzaklara

bakarak hareketsiz durdunuz. Her

halde, romanda okuduğunuz hak-

kında düşünüyorsunuz...

— Muallâ, dalgın bir şekilde gene

uzaklara bakarak cevap verdi:

— Evet. Hayır... Romandaki

düşünüyordum. Fakat, oradaki

aksini

— Demek romandaki fikirlerle işli-

rak etmiyorsunuz?

Muallâ'nın hatırladığını gene Şekspi-

rin o iki misra geçiyordu: Fakat

ama oturdum. Şöz romandaki mevzu

üzerine geçti. Muallâ okuduğu kadarını

anlattı. Sonrasını beraber okumağa

başladılar.

Muallâ'nın hatırladığını gene Şekspi-

rin o iki misra geçiyordu: Fakat

gimdi onda başka bir mana buluyor,

daha doğrusu asıl manasını anlıyor.

du:

O zamana kadar hayatında eksik o-

lan şeyi bugün o da bulmuştu. Çünkü

romanın bir yaprağını çevirirken göz

göze geldikleri zaman genç adam ona:

— Siz benim şimdiye kadar rastla-

dığım en güzel kadımsınız, diyordu.

Artık Muallâ, hoşla gitmediği için

yapraklarını dökmeye mahkûm olan

bir gül değildi. O da seviliyordu ve

hayatında eksik olan bu sadet unsu-

runu da bulmuştu ve hâdis romanla

hakikat arasında cereyan etmişti.

— Çok gülüyorsunuz da...

— Siz benim güldüğümüne bak-

mayın! Benim için kanağlıyor.

Sizin derdiniz benimki kadar bü-

yük ve ızdırabınız benimki kadar

Hikayeler kasku

4

ÇEVİREN: MUZAFFER ESEN

— Bak ona diyecek yok. İnsan baktıkça göynü açılıyor. Fakat ne yazık ki bir daha göremeyeceğim galiba. Bana mukabil ihtiyar cadıyı arasına görmemiz mukadder.

— Şeytan görsün suratını, der, evine uğramayız olur birer.

Jakın ihtiyar kadın hakkında doğru düşündüğüne çabuk kani oldum. Lüella Kotesnaş başkalarına iş gör dükere para kazanmayı gayet iyi biliyordu. Kiraladığımız eve yerleşir yerleşmez bize de ufak işler gördürmeye başladı. Meselâ, otomo bile şehre giderken 10 kilo şeker, yahut bir teneke zeytinyağı aldırıyor bu suretle kendi otomobilini kullanır yarak benzin den iktisatı yapıyordu. Newyorka giderken de posta parasından kazanmak için noterine yahut bankasına gönderilecek mektupları bize veriyordu. Bir müddet sonra da köpeğini bize yolladı. Hayvanın evde canı sıkılıyormuş, bizim civarımızda açık havadan iyi istifade edermiş. Hayvanı bize getiren Lora:

— Lüella dedi, hayvanın sizi çok rahatsız etmeyeceğini ümit ediyor. Yalnız birkaç gün için.

Köpek bizi adam akıllı rahatsız ediyordu. İvanla ben âdetâ müsellâh bir bitarafılık halinde yaşıyorduk. Sonra bu hayvanı beslemekte gayet güçlü. Zira her şeyi beğenip yemiyordu. Bu uğurda harcadığınız paraları da bize iade eden tabii olmyacaktır.

Bugünleri hatırlarken ihtiyar kadının her teklifini nasıl kabul ettiğimize hâlâ şaşıyorum. Bunu ancak evetin hayırdan daha kolay telâffuz edilişle izah edebilirim.

Bu vaziyet üzerinde çok duruyorum. Bilâhıra bu noktada mühim bir ehemmiyet kazanacaktır. Bizi fena bir maceraya sürükleyen ve polisler aramızı açan telefon vakasına kolayca sürüklenişimizin sebebini başka türlü izah edemeyiz.

Şubatta, Silâstan komşularımızın yabancı bir memlekete gideceklerini öğrendik. Mistrs Kotesnaş üç inegini, sağmak, bahçesini bellemek ve Hiltop Havza bekçilik etmek vazifesini Silâsa vermişti; ihtiyar kadının evine bitişik ve hizmetçilerin oturması için yapılmış bir kulübede oturacaktı.

Jak sordu:

— Şu halde bundan sonra artık bizim için çalışmaya caksınız?

Silâs çenesini kaşıdı.

— Burada çalışmayı düşünmüştüm.

— Bu kadar işin hakkından gelebilecek misiniz?

— Sabahleyin inekleri sağa ve bahçeyi bellerim, öğleden sonra da sizin işlere bakalım.

Jakın aklına bir şey gelmişti:

— Mistrs Kotesnaş size ayda ne verecek?

Adam cevap vermek istemedi ve Jak sualini tekrarladı.

— Kulübede bedava oturancağı ve sattığım süt parasından yüzde yarımı benim olacak.

Jak nefretini gizliyemedi. Silâs biraz canı sıkılmış bir çehre ile:

— Bu aralık dedi, mistrs Katesnaş biraz sıkıntıda galiba. Oyle olmasa bile kâdınacağın hakkı var. Zenginim diye parasını sokağa atacak değil ya. Ben esasen ondan çok iyilik gördüm, hiç para vermese bile iyiliğine mukabele etmek isterim.

Bu işin bizimle alakası yoktu. Jak omuzlarını silkti ve sustu.

Hiltophavzın kapanmasından bir gün evvel Lora Tivini bizimle beraber son bir defa bir çay içmek için bize geldi. Tentelerle süslenmiş gri poplinden yeni bir rob giymişti. Bu elbisenin yalancı kibarlığı kadının zevksizliğini meydana çıkarıyordu.

Oturur oturmaz:

— Eşyayı hazırlamak beni çok yordu, dedi. Yakında artık benden de mahrum kalacaksınız.

Jak kadına bir sigara ikram etti. O sigarayı reddetti, fakat bu hakaret hoşuna gitmişti. Ben kadının fincanına çay koydum.

— Güzel bir seyahat yapmak hoşunuza gitmiyor mu?

— Parisi sevmem.

— Demek oraya gittiniz öyle mi?

— Dokuz defa.

Hayret etmiştik, fakat Lora izahat verdi: Ölümünün üzerinden yıllar geçmiş olan Mistrs Kotesnaşın kızı bir şubat ayında Pariste doğmuştu. İhtiyar anne her sene çocuğunun dünyaya geldiği mahallede kederli birkaç gün geçirmek için şubat ayında Atlantığı aşardı.

İhtiyar annenin eski hatıralara bağlı oluşu Jakta mistrs Kotesnaş karşı bir sevgi uyandırmadı, kocam her şeye rağmen bu kadından nefret ediyordu.

Fakat herhalde taliiniz var, muhakkak Parisin kıyısını bucağını bilirsiniz.

— Parisin oturduğumuz semti bana Grofortu hatırlatıyor. Lüella gelmekten nefret eder, binaenaleyh hiçbir yere çıkmayız. Hergün aynı sokakları arşınlar, aynı lokantada yemek yeriz. Dokuz defada bir kerecik bile tiyatroya yahut sinemaya gitmedik.

İlk defa olarak Lora bize Mistrs Kotesnaşla beraber yaşamının tatsız olduğundan bahsediyordu. Bu sözler herhalde kendisini de korkutmuştu. Çünkü sözlerini ta dil etmek istedi:

(Devama var)

Hikaye

Önünde durduğu pencereden dışarıya, bahçenin cila vurulmuş gibi yeşilliğine, donuk gümüş gibi ta uzaklara doğru genişleyen gölün parıltısına bakıyordu. Açıktı çayır ve tarlalar üzerinde yatan sükun, zengin manzaranın uzlaştıran intibarı, yorğun kalbine hülûl ediyordu. Kendisini aylardanberi tedirgin eden üzücü bir sualin cevabını bulmak, mağlup bir mesele hakkında vazih bir kanaat edinmek üzere, gürültülü patırtılı şehirden bu inzivaya kaçıp sığınmıştı. Evvelce kendisini seviyor muydu? Matiyas, kendi bakımından bunda herhalde hiç tereddüdün kapılmadığı; lakin, dostları kalbine şüphenin tohumunu atmağa muvaffak olmuşlardı. Babasının bütün yaşadığı müddetçe hasta, sı bulundığı şu müzmin çirkin şüphenin.

Matiyasın hali, vakti yerindeydi. Şehirde bir ticarethaneve sahipti. Bundan başka burada da, boş zamanlarını geçirdiği ve gene babasının bir mirası olan bu çiftliğe. Matiyasın sevdiği kız, mütenasip endamlı güzel Eveline, senelerdenberi küçük bir firmada stenotipist olarak çalışıyordu. Kızın orada terakki etmek ihtimali pek azdı. Ve dostları da tam bu noktadan tutturmuşlar, şüpheyle Matiyasın zihnini kurcalamışlardı; kız, bundan dolayı ayrılanamazdı bir bakıma ve her halde aklı da isabetle kendisine bu yolu gösterirdi. Yani, Matiyasla evlenmenin kendisi için büyük şans olduğunu.

Şimdi erkeği kıvrandıran da buydu iste; o, sırf kendi öz varlığının sevilmesini istiyordu; ârzı sebeplerle şahsının sevilmesini değil!

Ağır adamlarla yukarıya, kitap odasına çıktı; esmer, tahta kaplı duvarların bazı mesut gençlik saatlerini hatırlattığı kütüphaneye. Ve çocukken çok defa o kitaplar âleminin derinliğine daldığı gibi, öylece şimdi de yeniden zamanı ve mekânı unuttu, eski, yapıları sararmış kitapların sayfalarını ta ortak kararına kadar evirip çevirdi, gözleri önünde sıralanan yazıları okudu. En önde de, seçmeksizin, sapa bir yerde duran bir raftan kalmış bir defter çekerek, çehresinde merak izleri, teccaslele yola, Defter elle katlanmış bir kaba sarılmıştı; bu kâğıttan kap üzerinde de ne

rin bir el yazısı ile şu yazılar bulunuyordu: "Vasiyetnamem." Yalnız bu, fakat bu, dalgın Matiyasın varlığını hakikate ırcaya yetti. Daha ilk saniyede, bu el yazısının babasının el yazısı olduğunu tanıdı.

Kayıp vasiyetname! Matiyas, çiftlik sahibinin ölümüne sebep olan kazadan sonra bunun nasıl arandığını iyice hatırlıyordu. Nafile! Hiç kimse, bunu keşfe de memist ve buraya nasıl geldiğini de, Tanrı bilirdi. Ve o zaman — bundan tabii ne olabildi? — Matiyas, oğul sıfatıyla mirasa konmuştu. Yeğen olan Karliden başka hiç bir akraba bulunmadığından, her şey hiç bir güçlüğü uğramadan halledilmişti. Amerikada tahsil gören yeğen Karl için, baba, tahsil masraflarını ödeyord. Oğul Matiyas da, bu masrafı ödemeğe devam etti. Bu da tabii bir şeydi.

Ortalığı karanlık hayli bastırılmıştı, lakin kırdırmadan oturuyordu ve bu sırada vasiyetnameyi avuçları arasında tutuyordu. Anımsın sert bir hareketle doğruldu, lâmbayı yaktı ve defter kâğıtındaki zamkila yapıpırlırmış sarıdaki bir deste beyaz mektup kâğıdını gözdü. Ne den bu kadar müteheyyic olduğunu kestiremiyordu. Karanlık bir duygu, içerisini kaplayıvermişti. Yazılanları, kendini zaptedemiyerek, okuduğuna inanmaz bakışlarla, sıratla gözden geçirdi. Sonra yavaş ve tonsuz bir sesle, şöyle dedi:

— Mirastan mahrum bırakılmışım!

Ve şimdi o mazideki bir sahne, Matiyasın gözleri önünde canlandı; babası, kendisinin, Matiyasın, Mariya ile, kendisinin genç yaşdayken sevdiği kadının kızıyla evlenmesi için, yalvararak, karşısında duruyordu. Baba, bu suretle yıllanmış bir hak-sızlığın kefareti vermek istiyordu, Matiyas, âdeti üzere kısa kesip inat ederek, imtina göstermişti. Ve şimdi avuçları arasına, da tuttuğu vesikada yazılı olan; Amerikadaki kral lehine oğlu nu mirastan mahrum bırakmaktı. Çiftlik, şehirdeki ticarethane, Babaya ait bulunan her şey, ne varsa hepsi, yeğene tahsis olmuştu. Kendisine, Matiyasa sadece küçük bir vazife ifası kalıyordu.

Delikanlı, yemek odasına indi ve yemeğini mekanik bir şekilde yedi. Sonra gene sakin, kınından-

GRİPİN

BAŞ, DIŞ, NEZLE, GRİP, ROMATİZMA
NEURALJİ, KIRIKLIK VE BÜTÜN AGILARINIZI DERHAL KESER

İcabında günde 3 kaşe almabilir. Her verde dolu kutuları ısrarla isteviniz

ÜÇÜKİLANLA

EN SON DAKİKA

Küçük ilanlar kuponu
(Bu kupona eklenerek gönderilecek iş arama ve iş verme ilanları En Son Dakikada parasız negredilecektir. Evlenme teklifi gönderen okuyucuların mahfuz kalmak üzere sarıh adresleri ni bildirmeleri lâzım.)

Evlenme teklifleri

* Orta yaşlı, iyi maaşlı memur bir bay, 28 yaşını geçkin olmayan bir bayanla evlenmek istemektedir. Dul olmasında mahzur yoktur, yalnız tipinin güzeli ve mütenasip vücutlu olmalıdır. İsteyenlerin (Apyadın) remzine müracaatları.

* Yaş 28, sarışın, ince uzun boylu, dul bir bayan evlenmek istemektedir. Beş odalı bir de evi vardır. (27 F. 6) remzine müracaat.

* Yaş 24, esmer, orta boylu, temiz bir aile kızı 30-40 yaşlarında bir bayla evlenmek istemektedir. Bir müddet evvel kocasının ayrıldığı için bir de çocuğu vardır. (L. S.) remzine müracaat.

* Genç, bekâr ve kimsesiz bir devlet memuru, ev işlerini çevirebilecek intizam seven ve pek yaşlı olmayan bir bayan aramaktadır. (Bülent) remzine müracaat.

İstanbul Sıhhi Müesseseler artırma ve eksiltme komisyonundan

Bakırköy Emrazı Akiye hastanesinin 4 kalem ilâç açık eksiltme nalmıştır.

- 1 — Eksiltme 12.11.1941 çarşamba günü saat 15.30 da İstanbul müdürlüğü binasında kurulu komisyonunda yapılacaktır.
- 2 — Muhammen fiyat (4) kalem ilân için (645) lira (90) kuruştur.
- 3 — Muvakkat teminat (48) lira (45) kuruştur.
- 4 — İstekliler şartnameyi hergün komisyonunda görebilirler.
- 5 — İstekliler 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalara 1941 yılı tıbbi odası vesikası birlikte bu işe yeter muvakkat teminat makbuzu veya ka mektubile birlikte komisyonla belli gün ve saatte müracaatları. (390)

İstanbul Fiat Mürakabe komisyonunda Tüccar ve esnânın nazarı dikkatler

Büromuzdan ayrılan bazı kontrolörlerin veya büromuzda bulunan bazı kimselerin kendilerine fiyat mürakabe kontrolörü sıfatıyla haber alındığından evvelce fiyat kontrolörü olarak tanınmış olsalar da bu sıfatla müracaat edenlerden her defasında İstanbul fiyat mürakabe kontrolörlerine maaş resimli ve vilâyetçe tasdikli hüviyet cüzdanlarını nümesi ve hüviyet cüzdanı ibraz edemeyenlerin hemen büro sefifliğine zabıta makamlarına ihbar edilmesi ehemmiyetle rica olunur. (9791)

İs ve ıscı arayanlar:

* 19 yaşında, olgunluk imtihanını vermiş, bir genç iş aramaktadır. (Saf) remzine müracaat.

* 24 yaşında, İstanbulda bir fabrika elektrik tamir işlerinde çalışan bir genç, herhangi bir müessesede hergün muntazaman 5 saat çalışabilir. (Ayat) remzine müracaat.

* 25 yaşında, askerlikle ilişkisi olmayan, ortamektekin ikinci sınıfına kadar okumuş, eski yazıyı bilen, seri daktilo yazan bir bay iş aramaktadır.

Nakleden: Uç Yılaz

retle yandan bakarak:

— Neyin var, Matiyas? diyor; o kadar acıpsın ki! Öyle sırdolu bir halin var üzerinde, ki bugün!

Matiyas sustu. Ve tâ dışarıda, küçük bir gazinonun bahçesinde, yapayalnız başbaga kaldıkları zaman, Matiyas, tek söz söylemeden, kütüphanede bulduğu şeyi masanın üstüne koydu, parmaklarının ucuyla kıza doğru itti.

Kız üzerindeki yazıyı okuyunca, ürker, sordu:

— Bir vasiyetname mi? Delikanlı, mümkün olduğu kadar soğukkanlı görünerek, başını salladı:

— Oku! Sonra, başını öte yana çevirdi, gölden yana. Gözleri uzaklarda, uzun müddet, tâ yakından bir cevap bekledi; tek bir kelime! Çok, çok zaman geçmişti ki aradın, dar, uzun biçimli bir el, niyazıyla kendi eli üzerine yerleşti:

— Bigare gene! Matiyas çehresini kırızdan vana daldırdı, ona bakarken, kalbine de henüz küçük bir ümit tuttu, tınyordu. Kızın gözleri, koyu koyu parıltılı ve bu gözlerde yarıpırlırlı...

— Ey, şimdi söyle, Eveline? — Sen, kendisinin olan seviyeğine terk edersin ve biz, Matiyas... Biz de yeni baştan başlarız!

— Biz mi? — Tabii biz; — yani, sen, ben, den gene hoşlanıyorsan eğer, Matiyas!

O zaman, delikanlının geniş göğsünden, kızın o zamana kadar hiç istemediği kuvvetli, kişili, hür akisli bir kahkahadır koptu. Bu kahkaha, karşı kıyıda kadar aksedip, aksedip o radaki yüksek, muhteşem cam, lıktan gerisin geri dönerek birlundukları yeri emlattı; 2 kat bir aksidede...

Sonra, Matiyas, Evelineyi, kolları arasına alarak sıktı. Erkek, para ve mal, mülk kaybetmişti; fakat bunlara mukabil bir dişi, hayır, bir insan bulmuştu! Artık gönya, suratı asık değildi; verryüzü somurtmıyordu. Binlerce ve binlerce beyaz çiçek, dört bir tarafta alevleniyor, alev alev yanyor ve her taraf, kuşların civil civil ötüşmesi ve güneş aydınlığı ile doluyor; dolup taşıyor!..

(C.U. 332) remzine müracaat.

* El yazısı güzel, lise mezun, genç, tüccar, müteahhit, mühendis, gür çalışmak üzere iş aramaktadır. Ayda asgari 35 lira ile çalışır. (S.U.A.) remzine müracaat.

* Aliev vaziyeti dolayısıyla tesine devam edemeyen bir tüccar, iş aramaktadır. Her türlü işi yapar, ders verebilir. (Nan) remzine müracaat.

* Çalışkan genç bir bayan kimyahaneye, yazıhaneye, münevver terzihane ve bunlara münasip iş aramaktadır. (Eyl arkadaş) remzine müracaat.

* Yüksek iktisat ve ticaretinde okuyan bir genç, ortaokul belerine cebir, hendese, fizik ve coğrafya dersleri vermek istemektedir. ((Sankay) remzine müracaat.

* Bir sene ortamektekte çalışmış, yüksek tahsil alan bir genç, fizik, kimya, tabiiye vermek istemektedir. (M. Sabah) zine müracaat.

* Gayet iyi kültür fizik (ürk genç, az zamanda, vücut çimsiz olanların bigimsizliklerini lüzumsuz şımarıklıkları giderilte verebilir. (A.R. A.99) remzine müracaat.

* Fayans çini, seronik ve işlerinde esazlerce çalışmış, şilik etmiş, bonservisleri bulut sanatkar iş aramaktadır. Tınyabilir. (A.K. İğ) remzine müracaat.

Aldırınız:

Aşağıda remizleri yazılı tınyucularımızın namılarına mektupları idarehanemizde lırlı dahil) hergün sabahdan kadar ve saat 17 den sonra lırlı.

(H.M.Z.19) (Belkis) (S.A.) (H. 99) (İngel 27) (Maçka) (Uğ arkadaşlar) (S. Meral) (Y. Akın) (Harika) (S.S.6) (Teoman 25) (Kibar E.) (Çiğ)

İSTANBUL BELEDİYESİ

SEBİR
TİYATRO
TEPEBAŞI
ORAN KİSİMİNDE
Akşam 20.30
HAMLET (5 perde)

11.11.1941

19.00 Fasıl heyeti, 19.30 19.45 Serbest 10 dakika, 19.55 ve türküler, 20.15 Radyo 20.45 Fıfıt soloları, 21.00 Ziraat mi, 21.10 Opera potpurileri, 21.20 mi, 21.30 sene önce nasıy nıgma (100 sene önce nasıy nıgma) 21.45 Klasik Türk müziği, 22.30 Ajans, 22.45 Cazba

Rados